

กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาไทยสู่สากล
JAPANESE LANGUAGE LEARNING STRATEGIES
TO UPGRADE THE QUALITY OF THAI EDUCATION
TO THE INTERNATIONAL LEVEL

ลัณระวี ปฏิพิมพาคม^{1*}
Lunravee Patipimpakom^{1*}

Received date: November 30, 2023

Revised date: August 20, 2024

Accepted date: August 20, 2024

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

* Corresponding author, E-mail: lunravee.pat@ku.th

บทคัดย่อ

ภาษาญี่ปุ่น เป็นภาษาต่างประเทศที่มีความจำเป็นและความสำคัญต่อประเทศไทยและทั่วโลก ผู้เรียนจำเป็นต้องมีกระบวนการเรียนภาษาเชิงรุก (Active Language Learning) คือ ผู้เรียนเรียนเพื่อสร้างคำถามและตอบคำถาม เพื่อสืบค้น ค้นคว้าและรวบรวมความรู้ เพื่อสร้างประโยค เพื่อสื่อสาร เพื่อใช้ประกอบอาชีพ และให้บริการในสังคมได้ กลยุทธ์การเรียนเชิงรุกที่มีการบริหารจัดการเป็นฐาน (Active Learning and Management-Based Strategies: ALM Strategies) เป็นกลยุทธ์การเรียนภาษาญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยสู่สากล ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ กลยุทธ์กระบวนการเรียนเชิงรุก (Active Learning Strategy) ซึ่งได้แก่ การสร้างสรรค์ปัญญา (Constructivism) การมีส่วนร่วม (Participation) การมีความรับผิดชอบ (Responsibility) การบูรณาการ (Integration) และการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Learning) และ กลยุทธ์การบริหารจัดการเป็นฐาน (Management-Based Strategy) ซึ่งได้แก่ นโยบายสาธารณะ (Public Policy) การจัดการเรียนการสอน (Teaching and Learning Management) ครูหรือผู้สอน (Teacher) หลักสูตร (Course) การประเมินผล (Evaluation) การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ (ICT) และการแสวงหาความร่วมมือ (Cooperation)

คำสำคัญ : กลยุทธ์การเรียน, ภาษาญี่ปุ่น, คุณภาพการศึกษาไทย, ระดับสากล

Abstract

Japanese is considered an essential and important foreign language in Thailand and worldwide. Japanese language learners need to get involved in an active language learning process which allows them to ask and answer questions, to search for and gather knowledge, to construct sentences, to communicate, to pursue a career, and to serve the society. Active learning and management-based strategies (ALM Strategies) has been utilized for Japanese language learning to upgrade the quality of Thai education to the international level. This strategy consists of (1) active learning strategy which includes constructivism, participation, responsibility, integration, and self-learning; and (2) management-based strategy which includes public policy, teaching and learning management, teacher, course, evaluation, information and communication technology (ICT), and cooperation.

Keywords: Learning Strategy, Japanese Language, Thai Education Quality, International Level

1. บทนำ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้เพราะสังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมโลกาภิวัตน์ โลกแห่งข้อมูลข่าวสาร ความเจริญก้าวหน้า ความเคลื่อนไหว และการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม มีผลกระทบทั่วถึงอย่างรวดเร็ว บุคคลในสังคมต้องติดต่อ พบปะ เพื่อดำเนินกิจกรรมทางสังคมหรือเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ภาษาต่างประเทศจึงกลายเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่ง (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) นักเรียนไทยนิยมเรียนภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ได้แก่ ภาษาจีนกลาง ภาษาญี่ปุ่น ภาษาฝรั่งเศส และภาษารัสเซีย โดยเฉพาะภาษาญี่ปุ่น ในปี 2561 พบว่ามีจำนวนผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น จำนวน 184,962 คน ซึ่งมีปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ 1) มีบริษัทญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก เช่น บริษัทด้านอุตสาหกรรม ยานยนต์ ไฟฟ้า เครื่องจักร และอาหาร ถ้าคนไทยรู้ภาษาญี่ปุ่นไว้จะมีความได้เปรียบ เพราะการติดต่อซื้อขาย ด้านธุรกิจ การค้า หรือการทำงานร่วมกับองค์กรญี่ปุ่นจะได้รับความไว้วางใจ และทำให้พวกเขาได้เปรียบในแง่ของโอกาสในการทำงานและการเติบโตส่วนบุคคล และ 2) คนไทยหลายคนเริ่มหลงใหลในวัฒนธรรมญี่ปุ่น ทั้งอาหาร แฟชั่น ดนตรี และแอนิเมชัน การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นจะสามารถช่วยให้คนไทยเข้าใจวัฒนธรรมญี่ปุ่นอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น จึงควรเริ่มศึกษาเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่สามด้วย ในขณะเดียวกัน ประเทศญี่ปุ่น ยังเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกา และ จีน ถือว่าใหญ่เป็นอันดับ 2 ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้หลักสูตรภาษาญี่ปุ่นเป็นที่นิยมและต้องการ

ในตลาดแรงงานสากลมากขึ้น (วนิดา วาตีเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์ และ สมบัติ ทิมทรัพย์, 2560) สำหรับประเทศไทย มีการสอนภาษาญี่ปุ่นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2477 ในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7-8 แผนกวิสามัญ ภาษาต่างประเทศ ณ โรงเรียนมัธยมวัดบพิตรพิมุข กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงธรรมการ ปัจจุบัน คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ พื้นที่บพิตรพิมุข จักรวรรดิ และเริ่มการสอนระดับอุดมศึกษาที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเลือกใน พ.ศ. 2487 (Fukushima, Numtong and Na Ranong, 2013) และได้รับความนิยมาอย่างต่อเนื่อง จากการสำรวจของ The Japan Foundation พบว่าในประเทศไทยมีจำนวนผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น จำนวน 183,957 คน แต่ในขณะเดียวกันจากการศึกษาพบว่า การเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนไทย มีปัญหาอยู่ไม่น้อย ดังเช่น ทศนีย์ เมธาพิสิฐ (2547) กล่าวว่า ปัญหาของนักเรียนไทยคือ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจวัฒนธรรมหรือความรู้สึกนึกคิดของชาวญี่ปุ่น แต่จะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของภาษาเท่านั้น เพราะหากนักเรียนไทยเข้าใจวัฒนธรรมหรือความรู้สึกนึกคิดของชาวญี่ปุ่น จะทำให้สามารถเลือกใช้ภาษาได้ถูกกาลเทศะ และเหมาะสมกับสถานการณ์ ในขณะที่การศึกษาของ ศศิวิมล พชรศิลป์ และอัญชลี ทองเอน (2559) พบว่าปัญหาหลักของการเรียนภาษาญี่ปุ่น คือ เรื่องคำศัพท์ การออกเสียง โครงสร้างของประโยค จะเป็นปัญหาในการพัฒนาความรู้และความเข้าใจในภาษาญี่ปุ่น ซึ่งนักเรียนไทยส่วนมาก มีคลังความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ค่อนข้างน้อยและไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ ถือว่าเป็นจุดอ่อนต่อการพัฒนาพัฒนาทักษะทางภาษาญี่ปุ่นในด้านอื่น ๆ เป็นอย่างยิ่ง ในขณะที่การศึกษา

ของ สายัณห์ กอเสถียรวงศ์ (2564) พบว่าภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่ยากต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องสร้างแรงจูงใจ รวมทั้งผู้สอนและเทคนิคการสอน เป็นตัวจูงสำคัญในการเรียนภาษาญี่ปุ่นให้ได้มีประสิทธิภาพ สามารถใช้งานได้จริง จากความจำเป็นที่ต้องรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทยสู่มาตรฐานสากล และปัญหาการพัฒนาความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ผู้เขียนในฐานะที่เป็นผู้สอนภาษาญี่ปุ่นคนหนึ่ง จึงขอเสนอแนวคิดและกลยุทธ์การเรียนภาษาญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยสู่สากล เพื่อจุดประกายให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้เรียน และผู้สอน อันจะนำไปสู่แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยจะขอกล่าวประเด็นที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ 1) ความสำคัญและความจำเป็นของภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย 2) การเรียนภาษาญี่ปุ่น

2. ความสำคัญและความจำเป็นของภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย

ภาษาญี่ปุ่น เป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญรองจากภาษาอังกฤษ และยังได้รับความนิยมเรียนพอ ๆ กับภาษาจีน จากการสำรวจพบว่า ปี 2021 มีคนไทยเรียนภาษาญี่ปุ่น มีจำนวนมากถึง 183,957 คน และยังมีแนวโน้มที่สูงขึ้น ซึ่งมีปัจจัยสำคัญ 1) ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับ 3 ของโลก ทำให้หลายประเทศ รวมทั้งไทย นิยมดำเนินธุรกิจ การค้าขายและการลงทุนกับประเทศญี่ปุ่น นอกจากนี้ ประเทศไทยยังเป็นเป้าหมายสำคัญของการท่องเที่ยวของชาวญี่ปุ่น

ในขณะเดียวกันวัฒนธรรมของญี่ปุ่น ทั้งด้านอาหาร แฟชั่น ความทันสมัยของเทคโนโลยี กีฬา ซึ่งคนไทยต่างชื่นชอบ ก็ยังเพิ่มพูนความสำคัญและความต้องการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยมากขึ้น ในขณะเดียวกันโรงแรม สถานที่ท่องเที่ยว สถานบริการต่าง ๆ ล้วนต้องการบุคลากรที่มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น รวมทั้ง บริษัท โรงงาน ธนาคาร ห้างร้านเอกชนมากกว่าร้อยละ 50 ต่างก็ต้องการบุคลากรที่สามารถพูดภาษาญี่ปุ่นได้เข้ามาทำงานในหน่วยงานของตน (สมพร โกมารทัต, 2548) นอกจากนี้ยัง พบว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีชาวญี่ปุ่นมาอาศัยอยู่มากที่สุดเป็นอันดับที่ 4 รองจากสหรัฐอเมริกา จีน และออสเตรเลีย ด้วย 5 เหตุผลสำคัญที่ชาวญี่ปุ่นมาอาศัยหรือมาทำงานในประเทศไทย คือ 1) สวัสดิการดี 2) มีโอกาสในการออมเงินมากกว่า 3) มีตำแหน่งงานที่ดีกว่า 4) ความอร่อยของอาหารไทย และ 5) มีแหล่งบันเทิงในราคาย่อมเยา และจากการสำรวจของกรมการจัดหางาน (2565) พบว่ามีแรงงานญี่ปุ่นที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักรจำนวน 28,263 คน ในขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา 2565 มีจำนวน 28,394 คน สัดส่วนยังเพิ่มขึ้นแม้อยู่ในช่วงของการแพร่ระบาดของ COVID-19 และสถานการณ์ภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทยญี่ปุ่น ก็ตาม

การเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2477 ณ โรงเรียนมัธยมวัดบพิตรพิมุข กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงธรรมการ ในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7-8 แผนกวิสามัญภาษาต่างประเทศ และใน พ.ศ. 2487 เปิดสอนระดับอุดมศึกษาที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยเป็นเพียงวิชาเลือก ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้

กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาญี่ปุ่น) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยได้สรุปว่า การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่สอง นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ประเทศไทยต้องเพิ่มขีดความสามารถของคนในชาติ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจการเรียนรู้ และความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้วยการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถทางภาษา เพื่อใช้ในการสื่อสาร การศึกษา และการประกอบอาชีพ ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญ และเห็นถึงความจำเป็น จึงได้กำหนดนโยบายพัฒนา การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่สองที่สำคัญ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน รัสเซีย รวมทั้งภาษาในประเทศอาเซียนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการ และก้าวสู่มาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล สถานศึกษาหลายแห่งทั้งภาครัฐและเอกชนได้เปิดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่สองเพิ่มมากขึ้น เพื่อทางเลือกสำหรับผู้เรียนในการเรียนรู้ภาษาต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเลือกสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเช่นเดียวกับภาษาต่างประเทศอื่น ๆ โดยการจัดการเรียนการสอนของภาษาญี่ปุ่น สถานศึกษาต่างจัดทำหลักสูตรเองยังไม่มีหลักสูตรเฉพาะตามมาตรฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและเป็นไปตามมาตรฐานสากลของเจ้าของภาษา จึงจัดทำมาตรฐาน

สาระการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ โดยกำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้เป็นขั้นปีเพื่อเป็น
แนวทางสำหรับสถานศึกษา ในการนำไปออกแบบบทเรียนและพัฒนาการ
เรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสภาพการเรียนการ
สอนในโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จุดมุ่งหมายของการเรียน
ภาษาญี่ปุ่นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและสามารถสื่อสารขั้นพื้นฐานอย่างมี
ประสิทธิภาพตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน และ
แสดงออก สามารถใช้ภาษาในการแสวงหาความรู้ ศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ
มีความรู้ความเข้าใจเรื่องราววัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เพื่อเข้าถึงปรัชญา
วิถีคิด และวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น สามารถเปรียบเทียบและถ่ายทอดความคิด
และวัฒนธรรมไทยด้วย ภาษาญี่ปุ่นอย่างสร้างสรรค์ และมีเจตคติที่ดีต่อ
ภาษาญี่ปุ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จะเห็นได้ว่า กระทรวงศึกษาธิการ ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้
ภาษาญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดวิชาชีพ
ในอนาคต แต่จะอย่างไรให้การเรียนภาษาญี่ปุ่น มีประสิทธิภาพ
มีมาตรฐานเดียวกัน สามารถใช้งานได้จริงทั้งในชีวิตประจำวันและในชีวิตการ
ทำงาน ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของสถาบันการศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน รวมทั้ง
ผู้ปกครอง ต่างต้องมีส่วนร่วมในการยกระดับการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อให้
เป็นที่ยอมรับในระดับสากล จึงปฏิเสธไม่ได้ว่า ทั้งปัจจุบันและอนาคตในแวด
วงการทำงานในเกือบทุกอาชีพ ภาษาญี่ปุ่น เป็นภาษาที่มีความจำเป็นและ

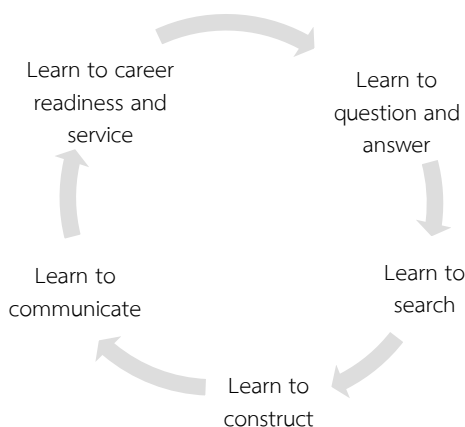
มีความสำคัญไม่น้อยกว่าภาษาอังกฤษ หรือ ภาษาจีน ดังนั้น หากนักเรียนไทย คนไทย มีทักษะภาษาญี่ปุ่นทั้งทางการและไม่เป็นทางการ ย่อมสร้างโอกาสที่ดีให้กับตนเองได้อย่างแน่นอน

3. การเรียนภาษาญี่ปุ่นในฐานะภาษาต่างประเทศ

ยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งโลกไร้พรมแดน ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารและถ่ายทอดความคิดของมนุษย์และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความคิดในระดับสูงของมนุษย์ แนวคิดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีหลากหลายทฤษฎี ในบทความนี้จะกล่าวถึง แนวคิดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมของ Littlewood (1996) ที่เน้นการเรียนรู้ด้วยการใช้ความรู้ความเข้าใจ การเลียนแบบและฝึกฝนจนเคยชินเป็นนิสัยจนสามารถสื่อสารและถ่ายทอดความคิดด้วยด้วยภาษาที่เรียนได้ อันเป็นแนวคิดเชิงปฏิบัติที่ผู้เรียนต้องแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จจนสามารถสื่อสารและถ่ายทอดความคิดได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ (Learning by doing) ของ John Dewey

ภาษาญี่ปุ่น เป็นภาษาต่างประเทศที่มีความจำเป็นและสำคัญต่อการติดต่อสื่อสาร จากแนวคิดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมของ Littlewood ดังที่กล่าวข้างต้น เป็นเหตุผลหนึ่งที่ผู้เรียนภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาแม่ ต้องมีกระบวนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในเชิงรุก (Active Learning) หมายถึง การเรียนที่ต้องกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม กล่าวคือ การเรียนเพื่อสร้างคำถามและตอบคำถามได้ (To question and answer) เพื่อสืบค้น ค้นหาและรวบรวมความรู้ (To search) เพื่อสร้าง

ประโยค (To construct) เพื่อสื่อสาร (To communication) เพื่อใช้
ประกอบอาชีพและให้บริการในสังคม (To career readiness and service)
ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กระบวนการเรียนภาษาต่างประเทศเชิงรุก

ที่มา : Littlewood (1996)

การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นมีความแตกต่างจากการเรียนรู้ภาษาแม่ เพราะภาษาแม่เรียนตอนเป็นเด็กเล็ก เป็นการเรียนรู้ตามธรรมชาติและ เป็นไปโดยอัตโนมัติ ส่วนการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น ผู้เรียนต้องใช้วิธีการเรียน ที่เป็นระบบเพื่อจะเรียนรู้ลักษณะเสียง หลักไวยากรณ์ และโครงสร้างภาษา ก่อนที่จะพัฒนาทักษะทางภาษาให้คล่องแคล่ว ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น จึงไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับทุกคนเหมือนกับการเรียนภาษาแม่ พฤติกรรมของ ผู้เรียนจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญ (สมพร โกมารทิต, 2562) การเรียนรู้ภาษาจึง

ต้องมีกระบวนการของพฤติกรรมเรียนรู้ที่ซ้ำ ๆ จนจำได้ ด้วยแนวทางการเรียนรู้ตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมของ Littlewood (1996) กล่าวถึง การรู้ (Recognition) การเลียนแบบ (Imitation) การกระทำซ้ำ ๆ (Repetition) และการจำได้ (Memorization)

ดังนั้น ผู้เรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่น ซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญในยุคปัจจุบัน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ พฤติกรรมของผู้เรียนที่ต้องรู้ มีการเลียนแบบ กระทำซ้ำ ๆ หลายครั้ง จนสามารถจำได้ และที่สำคัญคือกระบวนการเรียนในเชิงรุก (Active Learning) ซึ่งแตกต่างจากอดีตที่ผู้เรียนมีหน้าที่เรียนและตั้งรับจากผู้สอนเพียงอย่างเดียว

4. การพัฒนาการศึกษาไทยขึ้นสู่ระดับสากล

ปัจจุบันทั่วโลกกำลังเข้าสู่ “ยุคดิจิทัล” หรือ “ยุค 4.0” เป็น ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการศึกษา เป็น การศึกษา 4.0 (Education 4.0) ได้ ประกอบปัจจัยที่สำคัญได้แก่ (1) เป็นเรื่องโครงสร้างของสาธารณูปโภค ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ได้มาก ทำให้โรงเรียนต่าง ๆ มีการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วสูงขึ้น (2) ครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีระบบที่ใช้งานง่าย เน้นการพัฒนาความสำเร็จของนักเรียนเป็นสำคัญ และด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literature) มีความสัมพันธ์โดยตรงกับรุ่นวัยของคน (Generation) ความแตกต่างในทุกด้านของรุ่นวัยที่มีอยู่ (Generation gap) (3) องค์กรของนิเวศน์ดิจิทัลทางการศึกษา (Digital Educational Ecosystem) ทั้ง คอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัล เนื้อหา ทรัพยากรการสอน สื่อการเรียนรู้ สื่อที่สร้างเพิ่มเติม การใช้งาน การ

อบรม การสนับสนุน การแก้ปัญหา ฯลฯ ในส่วนนี้ต้องมีผู้เชี่ยวชาญที่มีความเข้าใจ รู้จักเลือกใช้เครื่องมือ บริหารทรัพยากรเก่ง และมียุทธศาสตร์ในการบริหารการเปลี่ยนแปลง ฯลฯ โดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญหรือมีส่วนได้ส่วนเสียต่อความสำเร็จในระบบการศึกษามี 4 ฝ่าย ได้แก่ (1) ผู้บริหารการศึกษาหรือโรงเรียน (2) ผู้สอนหรือครู (3) นักเรียนหรือผู้เรียน และ (4) ผู้ปกครอง

ในระบบการศึกษาตั้งแต่อนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ Lower Education การศึกษาระดับนี้ ผู้ปกครองจะมีบทบาทสูงในผลลัพธ์ทางการเรียนที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก ความสำเร็จของนักเรียนนอกเหนือจากการดูแลเอาใจใส่ ดังนั้น หน้าที่และบทบาทของผู้ปกครอง (Parental Guidance) มีความสำคัญมากต่อการเติบโตและการพัฒนาศักยภาพ รวมไปถึงการมีทัศนคติใหม่ที่ดี และเหมาะสมเป็นโค้ชให้ลูกเป็น Co-Educational Guide ด้วย คือ การสนับสนุนในทุกด้านที่จะทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ส่วนโรงเรียนหรือครูก็ควรจะไปปรับบทบาทไปตามความคาดหวังของสังคมและผู้ปกครองด้วย ดังนั้น จะเห็นว่าตัวผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตได้ตามปกติ อาทิ เล่น เรียนรู้ สนุกสนาน ร่าเริง ตามวัย เพียงแต่ผู้ใหญ่ควรมีความเข้าใจ สร้างสภาพแวดล้อม จัดหาเครื่องมือส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาอย่างใกล้ชิดซึ่งจะสามารถช่วยยกระดับการศึกษาไทยให้เทียบเท่าระดับสากลได้นั้น ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของทั้ง 2 ส่วนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้แนวคิด “พัฒนาการศึกษาไทยขึ้นสู่ระดับสากล” เกิดขึ้นได้จริง โดยเฉพาะการนำระบบแพลตฟอร์มดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยให้การทำหน้าที่ที่มีอยู่ของทุกฝ่ายง่ายขึ้น สะดวกขึ้น มีระเบียบ

เพราะระบบแพลตฟอร์มดิจิทัลจะเป็นระบบแกนกลางช่วยให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันอย่างเกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั่นเอง (อิกไนต์ ไทยแลนด์, 2564)

ซึ่งหากเราต้องการให้การศึกษไทยสามารถยกระดับสู่ระดับสากลได้นั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ต้องมีกลยุทธ์หรือวิธีการ กระบวนการและต้องเป็นวิธีการที่สามารถปฏิบัติได้จริง จึงจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาได้ ซึ่งผู้เขียนพอสรุปได้ดังนี้

1) กลยุทธ์ด้านการจัดการเรียนการสอน ยึดหลักการดูแลแบบครบวงจรและเท่าเทียม เปิดโอกาสให้ครูเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับนักเรียนของตนได้อย่างอิสระ ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถตนเอง แรงใจ (Passion) ในการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างสภาพแวดล้อมที่ท้าทายและสนุกสนาน ผลผสมผสานการเรียนในห้องเรียนและนอกห้องเรียนอย่างสมดุล

2) กลยุทธ์ด้านผู้สอนหรือครู จุดเน้น คือ การสร้างครูคุณภาพสูง มีคุณภาพเป็นเลิศ การคัดเลือกครูเข้มข้นโดยจัดให้มีการคัดเลือกครูจากนักเรียนที่มีผลคะแนนสูงเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศ วิชาชีพครูเป็นอาชีพที่คนปรารถนาและเป็นที่ยกย่อง บ่มเพาะทักษะอาชีพครู มีการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาตนเองของครู แลกเปลี่ยนประสบการณ์ วางระบบพัฒนาครูอย่างครบวงจร ปรับอัตราเงินเดือนให้สูงเท่าวิชาชีพชั้นสูง ยกระดับมาตรฐาน เส้นทางอาชีพครูมีความก้าวหน้า

3) กลยุทธ์ด้านหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรมีความเข้มข้นมีมาตรฐาน โรงเรียนและครูมีอิสระกำหนดวิธีการสอน การเรียนรู้เต็มที่ การจัดหลักสูตรเน้นการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและเป็นองค์รวม

(Broad-Based and Holistic Learning) การออกแบบหลักสูตรและวัดผล เน้นความสอดคล้องกับ “หลักสูตรการคิด”

4) กลยุทธ์ด้านการประเมิน จุดเน้นคือ เน้นการประเมิน พัฒนาการเรียนรู้ (formative assessment) เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม การเรียนรู้และให้การประเมินในห้องเรียนเป็นการสังเกตพัฒนาการ และสื่อสาร กับ ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ

5) กลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ICT เป็นปัจจัย ส่งเสริมการเรียนรู้ที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นที่เนื้อหาสาระ (content) และ นำมาใช้อย่างบูรณาการ อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับพัฒนาการของแต่ละวัย

ดังนั้น การศึกษาไทยจะไปสู่สากลได้นั้น สิ่งจำเป็นอันดับแรกคง ต้องเป็น “นโยบายของรัฐ” ที่ต้องชัดเจนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ จริง นอกจากนี้ยังมีกลยุทธ์ที่สำคัญที่จะสนับสนุนให้การศึกษาไทยเป็นที่ ยอมรับในระดับสากลได้คือ การจัดการการสอนที่เท่าเทียมและเหมาะสม ผู้สอนต้องมีคุณภาพสูง หลักสูตรต้องมีมาตรฐานเดียวกัน เน้นการประเมิน พัฒนาการเรียนรู้ และต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าเป็นแรงขับเคลื่อนที่ สำคัญสำหรับการศึกษายุคนี้

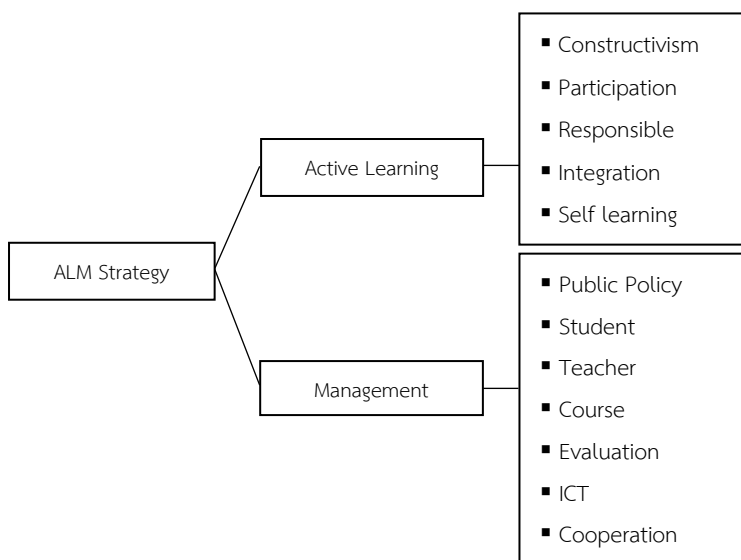
5. กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไทยสู่สากล

คำว่า “กลยุทธ์ (Strategy)” ความหมายตามพจนานุกรม Oxford กล่าวว่า “Strategy is a plan of action designed to achieve a long-term or overall aim” หมายถึง “แผนการดำเนินงาน หรือแผนการกระทำ

ที่กำหนดไว้เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือเพื่อให้ประสบความสำเร็จในระยะยาว” ดังนั้น กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น หมายถึง กลวิธี วิธีการ และเทคนิคที่กำหนดเพื่อให้ผู้เรียนนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนภาษาญี่ปุ่น ซึ่ง Wenden and Rubin (1987) ได้กล่าวว่า การเรียนที่มีวิธีการเรียนรู้ภาษาที่ดีจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศดีด้วย ในขณะที่ Brown (1989) มีความเห็นที่สอดคล้องว่า ผู้มีสติปัญญาดีจะหาวิธีการเรียนรู้ภาษาได้อย่างมีระบบด้วยตนเอง โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ที่เรียนมาทำให้ตนเองเข้าใจเรื่องที่เรียนได้เร็วขึ้น ส่วน Willing (1989) ได้กล่าวอย่างสอดคล้องว่า ผู้เรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษา เพราะไม่มีความรู้เรื่อง กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาและขาดความสามารถในการเลือกกลยุทธ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับตนเอง นอกจากนี้ Oxford (1990) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของกลยุทธ์ว่า การรู้จักใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมจะมีผลต่อการเรียนภาษา เพราะจะช่วยให้การเรียนรู้ง่ายขึ้น ผู้เรียนเรียนรู้เร็วขึ้น สนุกสนานขึ้น มั่นใจในการใช้ภาษามากขึ้น เรียนได้สำเร็จและมีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษาของ สมพร โกมารทัต (2559) พบว่ากลยุทธ์การเรียนรู้ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศคือ กลยุทธ์ที่ต้องใช้กระบวนการทางสมองต่าง ๆ ช่วยในการเรียนรู้ และแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนภาษา นอกจากนี้การศึกษาของ สุคนธา อรุณภู่ (2560) พบว่ากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลักเป็นสำคัญ คือ กลยุทธ์ที่ 1 มุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพสู่การเป็นผู้นำใน

เวทีโลก กลยุทธ์ที่ 2 พุ่มเทและผลักดันปัจจัยหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสู่ความเป็นเลิศ และ กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ผู้เขียนได้ความคิดรวบยอดสู่การออกแบบกลยุทธ์การเรียนภาษาญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยสู่สากล มีชื่อว่า “กลยุทธ์การเรียนเชิงรุกที่มีการบริหารจัดการเป็นฐาน” (Active Learning and Management base Strategy : ALM Strategy) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กลยุทธ์การเรียนเชิงรุกที่มีการบริหารจัดการเป็นฐาน” (Active Learning and Management base Strategy : ALM Strategy)

ที่มา : ลัญระวี ปฏิพิมพาคม (2566)

ผู้เขียนนำเสนอ “กลยุทธ์การเรียนรู้เชิงรุกที่มีการบริหารจัดการเป็นฐาน” (Active Learning and Management base Strategy : ALM Strategy)” เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นสู่ระดับสากล ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

1) กลยุทธ์กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning Strategy) เป็นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ สร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1.1) การสร้างสรรค์ปัญญา (Constructivism) เป็นกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติหรือกระทำ จากการสร้าง การออกแบบ การผลิต ผลงาน ซึ่งความรู้ที่เกิดจากการคิด การวางแผนของผู้เรียน เพื่อออกมาเป็นผลงานจากการสร้างสรรค์ปัญญา เช่น การให้ผู้เรียนประดิษฐ์สมุดคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น การเรียนรู้วัฒนธรรมญี่ปุ่นแล้วนำมาวิเคราะห์ร่วมกัน

1.2) การมีส่วนร่วม (Participation) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนโดยผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน

ร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน ร่วมวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน ร่วมใช้ประโยชน์และชื่นชมยินดีในความสำเร็จของการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน

1.3) การมีความรับผิดชอบ (Responsible) ผู้เรียนภาษาที่ต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ต้องสร้างโอกาสในการใช้ภาษา การเรียนที่ดีไม่เพียงในห้องเรียน ผู้เรียนจะต้องจัดระเบียบและใช้งาน รวมทั้งต้องสร้างสรรค์ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อทดสอบการเรียนรู้ของผู้เรียนเอง

1.4) การบูรณาการ (Integration) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสาร และหลักการความคิดรวบยอด เน้นกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความสนใจ ความสามารถ โดยเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของศาสตร์ต่าง ๆ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สามารถนำความรู้ ทักษะ และเจตคติไปสร้างงานแก้ปัญหาและใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง

1.5) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self learning) เป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการตั้งข้อสงสัย เพื่อนำไปสู่การตั้งเป้าหมาย (Goal) ตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งข้อมูลทุกครั้ง ควรเป็นข้อมูลที่เปิดโอกาสให้มีการพูดคุย แลกเปลี่ยน และถกเถียงในเชิงสร้างสรรค์

2) กลยุทธ์การบริหารจัดการเป็นฐาน (Management base Strategy) หมายถึง การใช้กระบวนการจัดการเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นสำเร็จ และแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนส่งเสริมและควบคุมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย

2.1) นโยบายสาธารณะ (Public Policy) การกำหนดการเรียนภาษาญี่ปุ่นให้เป็นนโยบายการศึกษาภาคบังคับเหมือนกับภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพราะความจำเป็นและความสำคัญจากข้อมูลข้างต้น และด้วยสถานการณ์ทั้งการเมือง สังคม และเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ภาษาญี่ปุ่นไม่ควรจะเป็นเพียงภาษาที่สามเพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจเท่านั้น

2.2) การจัดการเรียนการสอน (Teaching) จำเป็นอย่างยิ่งที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้งโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง

2.3) ครูหรือผู้สอน (Teacher) มีคุณภาพสูงมีบทบาทในการสร้างสรรค์ประสบการณ์ องค์ความรู้ และทัศนคติที่ดีให้กับตัวผู้เรียน มีจรรยาบรรณ ความคิดในการแก้ปัญหา นอกเหนือจากเนื้อหาที่เป็นทฤษฎีได้ด้วย จัดกิจกรรมได้หลากหลาย และตรงต่อความคาดหวังที่จะให้ผู้เรียนมีลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถนำทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่นไปสื่อสารในกิจกรรมต่าง ๆ ได้

2.4) หลักสูตร (Course) หลักสูตรที่ดีต้องตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา พัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ ลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์ของชาติ มีเนื้อหาสาระ

บริบูรณ์เพียงพอที่จะช่วยให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น มีพัฒนาการในทุกด้าน และสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน

2.5) การประเมินผล (Evaluation) ผู้สอนต้องมีเครื่องมือวัดและเทคนิคการประเมินที่หลากหลาย เช่น การใช้ข้อตกลงระหว่างผู้สอนและผู้เรียน การตั้งคำถาม การสังเกต การบันทึกการเรียนรู้ การประเมินตนเองและการประเมินโดยเพื่อน การให้ข้อมูลย้อนกลับ ที่จะเข้าใจถึงผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.6) การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ (ICT) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะภาษาญี่ปุ่น ได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้สอน การหาโอกาสพูดคุยภาษากับเจ้าของภาษาในสถานการณ์จริง หรือการพูดคุยผ่านไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) การพูดคุยทางโทรศัพท์ (Video Call / Smart Phone) เป็นต้น

2.7) การแสวงหาความร่วมมือ (Cooperation) การเรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย ยังมีข้อจำกัดโดยเฉพาะผู้สอนที่เป็นชาวญี่ปุ่น ดังนั้นการแสวงหาความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่นเป็นการเฉพาะ เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนภาษาญี่ปุ่น นอกจากนี้โรงเรียนในสังกัดของรัฐหรือภาคเอกชน ต้องจับมือกับสถาบันสอนภาษาญี่ปุ่นอย่างเข้มแข็ง เพื่อร่วมกันผลักดันและทำให้การเรียนภาษาญี่ปุ่นมีคุณภาพ สามารถใช้ได้จริงในชีวิตการทำงานเพื่อสร้างโอกาสที่ดีให้กับคนไทยที่เรียนภาษาญี่ปุ่นต่อไป

6. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นในยุคปัจจุบันที่มีการแข่งขันสูง ผู้เรียนต้องตั้งเป้าหมาย (Goal) การเรียนอย่างน้อย 3 ประการ คือ สามารถสื่อสารภาษาญี่ปุ่นได้ สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือคนอื่นด้วยภาษาญี่ปุ่น และสามารถใช้ภาษาญี่ปุ่นในการศึกษาต่อ การสร้างโอกาสในอาชีพได้ ดังนั้น ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น จำเป็นต้องมีกลยุทธ์การเรียนรู้เชิงรุกที่มีการบริหารจัดการเป็นฐาน เพราะกลยุทธ์ที่ผู้เขียนได้นำเสนอนั้น มีความเหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพสู่สากลได้ กล่าวคือ ทุกกระบวนการของกลยุทธ์การเรียนรู้เป็นกลยุทธ์ที่มีกระบวนการจัดให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ และใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์ปัญญาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลงาน ซึ่งเรียกว่า Active Learning และ ผู้เรียนเป็น Active Learner (Bonwell and Eison, 1991) ผู้เรียนสามารถใช้แนวคิดสร้างสรรค์ปัญญา การมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ การมีบูรณาการ และ ที่สำคัญผู้เรียนสามารถสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลาภายใต้โลกไร้พรมแดน นอกจากนี้กลยุทธ์การบริหารจัดการเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์ที่หนุนเสริมให้กระบวนการเรียนภาษาญี่ปุ่นมีคุณภาพได้จริง ทั้งในด้านการกำหนดเป็นนโยบายการศึกษาของรัฐ เพื่อให้รัฐหนุนเสริมอย่างจริงจังและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและการมีความต้องการแรงงานที่มีทักษะภาษาญี่ปุ่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมพร โกมารทิต (2562) ที่ได้อธิบายว่า กลยุทธ์การใช้สมองและการจัดการเป็นฐานในการเรียนรู้ (Brain and Management based Foreign Language Learning Strategy) ชื่อย่อว่า B & M FLL Strategy” เป็นกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่มีความจำเ็นต่อผู้เรียนศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีองค์ประกอบ

คือ การใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ (Brain-based Learning) ซึ่งได้แก่ การจำ (Memory) การรับรู้ (Cognition) การใช้กระบวนการคิด (Thinking Process) และ การใช้การจัดการเป็นฐานในการเรียนรู้ (Management-Based Learning) ซึ่งได้แก่ การวางแผน (Planning) การพัฒนา (Developing) และการควบคุม (Controlling) นอกจากนี้ทั้งในส่วน การจัดการเรียนสอน ครูหรือผู้สอน หลักสูตร การประเมิน และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เป็นสิ่งสำคัญที่ปฏิเสธไม่ได้ ประเด็นสุดท้ายคือการแสวงหาความร่วมมือ ซึ่งอาจจำเป็นต้องดำเนินการระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่น รวมทั้งการแสวงหาความร่วมมือจากสถาบันสอนภาษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อร่วมกันดำเนินการ สนับสนุนให้การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย มีคุณภาพสามารถยกระดับการศึกษาไปสู่สากล เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศได้

7. เอกสารอ้างอิง

- กรมการจัดหางาน. (2565). สถิติจำนวนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน คงเหลือที่วราขอาณาจักร. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2565, จาก https://www.doe.go.th/prd/download/download_by_pol_file/100400
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย.

ทัศนีย์ เมธาพิสิฐ. (2547). การสำรวจความต้องการของนักเรียนที่เรียน ภาษาญี่ปุ่นในมัธยมศึกษาตอนปลายระยะที่ 2. *วารสารแจแปน ฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ*. 1(3), 223-234.

วนิดา วาติเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์ และสมบัติ ทิมทรัพย์. (2560). *ระเบียบวิธีวิจัยจากแนวคิด ทฤษฎี สู่ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ศศิวิมล พชรศิลป์ และอัญชลี ทองเฒ. (2559). การพัฒนาการเรียนรู้ คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น โดยใช้เกม ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*. 5(1), 899-913.

สมพร โกมารทัต. (2548). *การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมการสอน ภาษาญี่ปุ่นในฐานะภาษาที่สองระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศไทย กับมหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่น*. [รายงานผลการวิจัย]. กรุงเทพฯ: องค์การส่งเสริมวิชาการแห่งประเทศญี่ปุ่น (JSPS) และ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สมพร โกมารทัต. (2559). *การศึกษาการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ ภาษต่างประเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในกรุงเทพฯและ ปริมณฑล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สมพร โกมารทัต. (2562). กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21. *วารสารสุทธิปริทัศน์*. 33(105), 187-197.

- สายัณห์ กอเสถียรวงศ์. (2564). ความเชื่อและความคาดหวังของผู้เรียน
ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อการเรียนวิชาการเขียนภาษาญี่ปุ่น. *วารสาร
ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต*, 17(1), 35-58.
- สุคนธา อรุณภู. (2560). *กลยุทธ์การพัฒนาคณาภพการจัดการเรียนการ
สอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย.
[วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต]. สาขาวิชาการจัดการการศึกษา
วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม*.
- อิกไนต์ ไทยแลนด์. (2564). *การศึกษาไทยจะยกระดับสู่การศึกษาสากล
ได้อย่างไร? สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2565, จาก*
<https://www.ignitethailand.org/content/7337/ignite>
- Bonwell, C. C. and Eison, J. A. (1991). *Active Learning: Creating
Excitement in the Classroom. 1991 ASHE-ERIC Higher
Education Report. Washington DC: School of Education
and Human Development, George Washington University.*
- Brown, H. (1989). *Principle of Language Learning and Teaching.*
(3rd ed.). Cambridge: Prentice Hall International (London).
- Fukushima, Y., Numtong, K., and Na Ranong, S. (2013). The popularity
of learning Japanese and Chinese languages among KU
students: how are their motivations different. *Japanese
Studies Journal*. 30(1), 81-97.
- Littlewood, W. (1981). *Communicative language teaching: An
introduction. Cambridge: Cambridge University Press.*

- Oxford, R. (1990). *Language Learning Strategies: What every teacher should know*. Massachusetts: Heinle & Heinle.
- Wenden, A. and Rubin, J. (1987). *Learner strategies in Language Learning*. New Jersey: Prentice Hall.
- Willing, K. (1989). *Teaching How to learn: Learning Strategies in ESL*. Sydney: National Center for English Language Teaching and Research.